

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU'NDA HAKİM ŞİRKET, BAĞLI ŞİRKET VE ŞİRKETLER TOPLULUĞU DÜZENLEMELERİ

Özet

Bilindiği üzere 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirmiş olduğu en büyük yeniliklerden biri de şirketler topluluğu, hakim şirket ve bağlı şirketlerdir. Kanunun ilgili hükümlerinde; genel şartlar, hukuki ve cezai sorumluluklar düzenlenmiştir. Bu anlamda uygulamada sıklıkla karşılaşılan bir durum mevzuat boşluğu Kanunla giderilmiş bulunmaktadır. Bu çalışmamızda Kanunun genel anlamda getirmiş olduğu yeniliklere, eksikliklere ve önerilerimize değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, şirketler topluluğu, hakim şirket ve bağlı şirket.

JEL Sınıflandırması: 1K,1M

Abstract

It is known that Turkish Trade Code Number: 6102's one of the innovations are the group of companies, dominant company and its affiliate. General Conditions, legal and criminal responsibilities were arranged in the relevant rules of the law. In this meaning, often encountered in practice's legislative gap was completed. In this study, Code's new innovations, deficiencies and our suggestions are mentioned.

Keywords: Turkish Trade Code Number: 6102's, group of companies, dominant company and its affiliate.

JEL Classification: 1K,1M

Giriş

31/07/2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen en önemli konulardan biri de şirketler topluluğudur. Anılan Kanunun 195 ila 209'uncu maddelerinde, kapsamlı bir şekilde şirketler topluluğu ve unsurları ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Federal Almanya, "bağlı işletmeler hukuku" başlığı altında bu kurumu ilk düzenleyen ülkedir. Bizim Ticaret Hukukumuzda ise bu konuya daha önce 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmemiş olup, ilk kez 6102 sayılı Kanun'da bu alanın düzenlenmesi oldukça önem arz etmektedir. Gerçekten uygulamada sıklıkla karşılaşılan ancak 6762 sayılı TTK'da düzenlenmeyen bu alandaki boşluk, 6102 sayılı Kanun ile giderilmiştir. Zira pratikte, birçok şirket doğrudan ya da

dolaylı olarak diğer bir şirketin paylarının çoğunluğuna sahip olabilmekte ve bu şekilde bünyesinde birçok şirket barındıran büyük holdingler ve şirket grupları halinde faaliyet gösterebilmektedirler. Bu çerçevede hakim şirket ile bağlı şirket arasındaki ilişkinin düzenlenmesi gerektiği fikri yeni TTK'da hasıl olmuştur.

1. 6102 SAYILI KANUNDA YER ALAN DÜZENLEMELER

1.1. Hakim ve Bağlı Şirket

Kanunun, 195'inci maddesindeki "Hakim ve Bağlı Şirket" başlıklı düzenlemesinin 1'inci fıkrasında;

"(1) a) Bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketinin, doğrudan veya dolaylı olarak;

1. Oy haklarının çoğunluğuna sahipse veya
2. Şirket sözleşmesi uyarınca, yönetim organında karar alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyenin seçimini sağlayabilmek hakkını haizse veya
3. Kendi oy hakları yanında, bir sözleşmeye dayanarak, tek başına veya diğer pay sahipleri ya da ortaklarla birlikte, oy haklarının çoğunluğunu oluşturuyorsa,

b) Bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketini, bir sözleşme gereğince veya başka bir yolla hâkimiyeti altında tutabiliyorsa,

birinci şirket hâkim, diğeri bağlı şirkettir. Bu şirketlerden en az birinin merkezi Türkiye'de ise, bu Kanundaki şirketler topluluğuna ilişkin hükümler uygulanır."

hükmüne yer verilmiştir. Bu düzenlemede üç husus dikkati çekmektedir. İlk olarak bir şirketin diğer bir şirketin paylarının çoğunluğuna sahip olabileceği durumu düzenlenmiştir. İkinci olarak bir şirketin diğer bir şirketin yönetim kurulunda karar alabilecek çoğunluğa sahip olabileceği ihtimali belirtilmiştir. Son olarak bir şirketin diğer bir şirketin oy haklarının çoğunluğuna sözleşme ile sahip olması ya da

sözleşme uyarınca hakimiyet altında tutabileceği hususlarına yer verilmiştir. Her üç durumda, birinci şirket hakim ya da ana şirket ikinci şirket ise bağlı ya da yavru şirket olarak isimlendirilir. Gerçekten bir şirket başka bir şirketin hakimiyeti altında bulunsa, hakim şirketin belirlediği politikaları çıkarlarına uymasa bile uygulamak zorunda kalsa, bu şirketin serbest iradesini kullanabileceğini söylemek gerçeği gözmezlikten gelmek olacaktır.

1.2. Hakimiyet Karinesi, Dolaylı Hakimiyet ve Şirketler Topluluğu

Söz konusu Kanunun, 195'inci maddesindeki "Hakim ve Bağlı Şirket" başlıklı düzenlemesinin 2, 3 ve 4'üncü fıkralarında;

"(2) Birinci fıkrada öngörülen hâller dışında, bir ticaret şirketinin başka bir ticaret şirketinin paylarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararları alabilecek miktarda paylarına sahip bulunması, birinci şirketin hâkimiyetinin varlığına karinedir.

(3) Bir hâkim şirketin, bir veya birkaç bağlı şirket aracılığıyla bir diğer şirkete hâkim olması, dolaylı hâkimiyettir.

(4) Hâkim şirkete doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan şirketler, onunla birlikte şirketler topluluğunu oluşturur. Hâkim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır."

hükümlerine yer verilmiştir. Buradan hareketle 1'inci fıkrada belirtilen haller dışında da bir hakimiyet ilişkisinin olabileceği öngörülmüş ve bu durum hakimiyet karinesi kavramı ile nitelendirilmiştir. Bir şirketin diğer bir şirkete 3'üncü bir şirket vasıtası ile hakim olabilmesine dolaylı hakimiyet denilmiştir. Son olarak, hakim(ana) ve bağlı(yavru) şirketlerin birlikte şirketler topluluğunu oluşturacağı hüküm altına alınmıştır.

Birbirlerinin paylarının en az ¼'üne hakim olan şirketlerde, karşılıklı iştirak durumu söz konusudur. Karşılıklı iştirak konumunda olan şirketlerden biri payların çoğunluğuna sahipse ayrıca hakim şirket ve

bağlı şirket durumu ortaya çıkacaktır. Her iki şirket de payların çoğunluğuna sahipse hakim şirket sayılacaklardır.

Kanunun bu düzenlemelerinden hakim şirket ve bağlı şirket ilişkilerinin dar yorumlanmadığı, aksine oldukça kapsamlı yorumlandığı ve tüm ihtimalleri göz önünde bulundurduğu sonucuna varabilmek mümkündür. Ancak, Avrupa’da başta Almanya, Avusturya, İsveç ve Hollanda olmak üzere birçok ülke uzun yıllar önce hakim şirket ve bağlı şirket ilişkilerini mevzuat anlamında düzenlemesine rağmen, ülkemizde 6102 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi(01/07/2012) ile bağlı şirket ve hakim şirketlerin kanunsal düzenlemesine gidilmesi oldukça geç kalmış bir uygulamadır.

2. HAKİM VE BAĞLI ŞİRKETLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

6102 sayılı Kanunun “Bağlı ve Hakim Şirketlerin Raporları” başlıklı 199’uncu maddesinin 1’inci fıkrasında; bağlı şirket yönetim kurulunun faaliyet yılının ilk 3 ayı içerisinde, şirketin hakim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenleyeceği belirtilmiştir. Bağlı şirket Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan bu bağlılık raporunda, şirketin geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketle, hâkim şirkete bağlı bir şirketle, hâkim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı tüm hukuki işlemleri ve geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemlerin açıklaması yapılacak, hukuki işlemlerde edimler ve karşı edimler, önlemlerde, önlemin sebebi ve şirket yönünden yarar ve zararları belirtilecek, zarar denkleştirilmişse, bunun faaliyet yılı içinde fiilen nasıl gerçekleştiği veya şirketin sağladığı hangi menfaatlara ilişkin olarak bir istem hakkı tanındığı ayrıca bildirilecektir.

Anılan maddenin 2’nci fıkrasında Raporun, doğru ve dürüst hesap verme ilkelerine uygun olması gerektiği düzenlenmiş, üçüncü fıkrasında ise özetle, yapılan işlemlerde hukuki karşılığın alınıp alınmadığı

ve bir zarar söz konusu ise bu zararın denkleştirilip denkleştirilmediğinin yönetim kurulu raporunun sonunda açıklanması gerektiği vurgulanmıştır.

Bağlılık raporunun nasıl hazırlanacağına ilişkin örnek rapor da içeren bir alt düzenleme hazırlanması, standartların sağlanabilmesi açısından önem arz etmekle birlikte, 6102 sayılı Kanunda birçok konu ile ilgili spesifik olarak alt düzenlemeye gidileceğinin belirtilmesine rağmen, bağlı ve hakim şirketler ile ilgili bu tür düzenlemenin yapılmasını zorunlu kılan herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Ancak bu durum Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın alt düzenlemelere gidemeyeceği anlamına gelmemektedir. Zira 6102 sayılı Kanun’un 210’uncu maddesinin birinci fıkrasında aynen; “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bu Kanunun ticaret şirketlerine ilişkin hükümlerinin uygulamasıyla ilgili tebliğler yayımlamaya yetkilidir. Ticaret sicili müdürlükleri ve şirketler bu tebliğlere uyarlar. Ticaret şirketlerinin, bu Kanun kapsamındaki işlemleri, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanları tarafından denetlenir. Bu denetimin ilkeleri ve usulü ile denetime tabi işlemler Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.” hükmü yer almaktadır. Bu bağlamda, bağlılık raporunun nasıl hazırlanacağına ilişkin içinde örnekleri de barındıran Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nca bir tebliğ çıkarılması yerinde olacaktır.

6102 sayılı Kanunun 4’üncü fıkrada ise hakim şirketin bilgi alma hakkı açıklanmıştır. Bu bağlamda, Hâkim şirketin her yönetim kurulu üyesi, yönetim kurulu başkanından; bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile üç aylık hesap sonuçları, hâkim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hâkim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri; yaptıkları işlemler ve bunların sonuç ve etkileri hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine göre düzenlenmiş bir rapor hazırlattırıp yönetim kuruluna sunmasını ve bunun sonuç kısmının yıllık rapor ile denetleme raporuna eklenmesini isteyebileceği ve bağlı şirketlerin ret için yoruma yer bırakmayacak açıklıkta bir haklı sebebin varlığını is-

pat edemedikleri takdirde, bu raporun hazırlanması için gerekli olan bilgi ve belgeleri hâkim şirketin bu işle görevlendirilen uzmanlarına vermekle yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır. İstemde bulunan yönetim kurulu üyesi, bunu bir üçüncü kişinin yararlanması amacıyla yapmışsa bunun sonuçlarından sorumlu olacağı açıklığa kavuşturulmuştur.

Kanunun yukarıda açıkladığımız 199'uncu maddesinin 1'inci ve 4'üncü fıkralarına aykırı hareket edenler, aynı Kanunun 562'nci maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca, 200 günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacaktır. Bu şekilde hakim ve bağlı şirket arasındaki ilişkilerde usulsüzlükler cezai müeyyideye bağlanarak, kanun hükümlerinin yaptırımlarının artırılması amaçlanmıştır. Bizce de bu tür bir düzenleme, uygulanabilirliğin artırılabilmesi açısından yerinde olmuştur.

Kanunun "Bağlı Şirketler Hakkında Bilgi Alma" başlıklı 200'üncü maddesinde ise hakim şirketin her pay sahibinin genel kurulda, bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile hesap sonuçları, hâkim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hâkim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri, yöneticileri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri, yaptıkları işlemler ve bunların sonuçları hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine uygun, doyurucu bilgi verilmesini isteyebileceği hüküm altına alınmıştır.

Her ne kadar 6102 sayılı TTK'da gerek bağlı şirket açısından gerekse de hakim şirket açısından önemli düzenlemeler yapılmış olsa da, ticaret hukukumuzda yeni giren bu alandaki düzenlemelerin gerçek manada uygulamaya geçirilebilmesi için Bakanlar Kurulu Kararı gereğince bağımsız denetçi olarak atanacak şirketlerde bağımsız denetçilere, diğer anonim şirketlere nitelikleri 6102 sayılı Kanunu'nun 397'nci maddesi uyarınca çıkarılacak Yönetmelikte belirtilen usulle atanan denetçilere ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na önemli görevler düşmektedir. Özellikle şirketlerde denetim yapan görevliler tarafından, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu(I-

FAC) tarafından belirlenen muhasebe denetimi etik kurallarına uyulması etkin ve verimli bir denetim için gereklidir. Ancak, 6102 sayılı TTK hükümleri incelendiğinde bağımsız denetim dışında kalan limitet şirketlerle ilgili denetçi ataması öngörülmediği için, limitet şirketlerden bağlı ve hakim şirket ilişkisi içerisinde olanlarının iç kontrol mekanizmasında bir boşluk yaşanacağı, dolayısıyla şirketler topluluğu hükümlerinin uygulanması noktasında aksaklıklar meydana gelebileceği hususu göz önünde bulundurulduğunda, bir an evvel bu boşluğun doldurulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Şu da bir gerçektir ki; Türkiye'de çoğu şirketin kurumsallaşamaması, birçoğunun aile şirketi hüviyetini taşıması hususu şirketler topluluğu düzenlemelerinin tam anlamı ile uygulanmasında geciktirici bir faktör olacaktır.

3. SORUMLULUK, DAVA HAKKI VE DİĞER HÜKÜMLER

Kanunun 202'nci maddesinde hâkim şirketin, hâkimiyetini bağlı şirketi kayba uğratacak şekilde kullanamayacağı belirtilmiştir. Bu duruma aykırı hareket edilmesi halinde, faaliyet yılı içinde zarar fiilen yerine getirilmez veya süresi içinde denk bir istem hakkı tanınmazsa, bağlı şirketin her pay sahibinin hâkim şirketten ve onun kayba sebep olan yönetim kurulu üyelerinden, şirketin zararını tazmin etmelerini isteyebileceği açıklanmıştır. Şirketin iflas etmesi durumunda bu hakları istemeye, bağlı şirketin alacaklıları da yetkilidir. Ayrıca söz konusu maddenin 2'nci fıkrasında; Hâkimiyetin uygulanması ile gerçekleştirilen ve bağlı şirket bakımından açıkça anlaşılabilir haklı bir sebebi bulunmayan; birleşme, bölünme, tür değiştirme, fesih, menkul kıymet çıkarılması ve önemli esas sözleşme değişikliği gibi işlemlerde, genel kurul kararına ret oyu verip tutanağa geçiren veya yönetim kurulunun bu ve benzeri konulardaki kararlarına yazılı olarak itiraz eden pay sahipleri; hâkim teşebbüsten, zararlarının tazminini veya paylarının varsa en az borsa değeriyle, böyle bir değer bulunmuyorsa veya borsa değeri hakkaniyete uygun düşmüyorsa, gerçek değerle veya genel kabul

gören bir yöntemle göre belirlenecek bir değerle satın alınmasını mahkemeden isteyebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirttiğimiz hakim şirketin bağlı şirket zararına işlem yapamayacağı hükümlerine karşı sınırlı da olsa Kanunun 203'üncü maddesinde bir istisna getirilmiştir. Bu çerçevede, bir ticaret şirketi bir sermaye şirketinin paylarının ve oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak yüzde yüzüne sahipse, hâkim şirketin yönetim kurulu, topluluğun belirlenmiş ve somut politikalarının gereği olmak şartıyla, kaybına sebep verebilecek sonuçlar doğurabilecek nitelik taşıyabilir, bağlı şirketin yönlendirilmesine ve yönetimine ilişkin talimat verebilecekleri ve bağlı şirketin organlarının talimata uymak zorunda oldukları belirtilmiştir. Ancak buna rağmen Kanunun 204'üncü maddesinde; bağlı şirketin ödeme gücünü açıkça aşan, varlığını tehlikeye düşürebilecek olan veya önemli varlıklarını kaybetmesine yol açabilecek nitelik taşıyan talimat verilemeyeceği hüküm altına alınarak, yukarıda açıkladığımız talimat yetkisinin sınırsız olmadığı vurgulanmış ve böylece bir nevi istisnaya istisna getirilmiştir. Açık ki, "bağlı şirketin ödeme gücünü açıkça aşan", "varlığını tehlikeye düşürebilecek olan" veya "önemli varlıklarını kaybetmesine yol açabilecek" ifadeleri oldukça soyut ve sınırları belli olmayan düzenlemelerdir. Bu hususların sınırlarının belirlenmesi ve somut kriterlere bağlanması için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca 6102 sayılı Kanunun 210'uncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınan yetki ile bir alt düzenleme çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Kanunun yukarıda açıkladığımız 203'üncü maddesindeki yetkileri kullanan hakim şirketin vermiş olduğu kayba karşı alacaklıların, kayıptan sorumlu hakim şirket yönetim kurulu üyelerine açabilecekleri tazminat davası hakları Kanunun 206'ncü maddesinde saklı tutulmuştur.

Yine Kanunun 207'nci maddesinde; denetçi, özel denetçi, riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi; bağlı şirketin, hâkim şirketle veya diğer bağlı

bir şirketle ilişkilerinde hilenin veya dolanın varlığını belirtir şekilde görüş bildirmişse, bağlı şirketin her pay sahibi, bu konunun açıklığa kavuşturulması amacıyla, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atayabileceği hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

Son olarak Kanunun 208'inci maddesinde; hakim şirket, doğrudan veya dolaylı olarak bir sermaye şirketinin paylarının ve oy haklarının en az yüzde doksanına sahipse, azlık şirketin çalışmasını engelliyor, dürüstlük kuralına aykırı davranıyor, fark edilir sıkıntı yaratıyor veya pervasızca hareket ediyorsa, hâkim şirket azlığın paylarını varsa borsa değeri, yoksa 202'nci maddenin ikinci fıkrasında öngörülen şekilde belirlenen değer ile satın alabileceği belirtilerek hakim şirkete önemli bir yetki tanınmıştır. Kanunun 208'inci maddesindeki bu düzenleme, somut kriterlere bağlanmadığından, hakim şirket tarafından keyfi uygulamaların uygulanmasına yol açacaktır. İleride bu tür sorunların meydana gelmemesi için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca, 6102 sayılı Kanunun 210'uncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınan yetki ile somut kriterler içeren bir alt düzenleme çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Bu itibarla, şirketler topluluğu olmanın mevzuattan doğan sorumlulukları daha özenli bir şekilde yerine getirmeyi gerektirdiği aşıkardır.

Sonuç

Hakim şirket, bağlı şirket, hakimiyet karanesi, dolaylı hakimiyet, şirketler topluluğu ve sorumluluklar, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda detaylı bir şekilde düzenlenmiş olup, eski 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer almayan ve bundan dolayı uygulamada yer bulan ancak mevzuat düzenlemesi olmayan boşluk önemli ölçüde giderilmiştir. Kanun, hakim şirket ve bağlı şirket ilişkisinin oldukça geniş yorumlanması yöntemini seçmiş ve bundan ötürü, dolaylı hakimiyet ve hakimiyet karanesi kavramlarını açığa kavuşturmuştur. Anılan düzenlemeler sayesinde

de, özellikle hakim şirket ve bağlı şirket arasındaki ilişkilere önemli kıstaslar getirilmiştir. Hakim şirketin bağlı şirket üzerinde keyfi ve zarara yol açabilecekleri işlemler önlenmeye çalışılmış, tüm bunlara rağmen zararların giderilmemesi halinde ise bağlı şirket ve alacaklılara belirli haklar ile dava hakkı düzenlenmiştir. Ayrıca 562'nci madde ile hakim ve bağlı şirketler arasındaki bazı usule aykırı uygulamalara cezai müeyyide getirilmiştir. Böylece hem hukuki hem de cezai sorumluluklar somut bir şekilde düzenlenerek, kanun hükümlerinin uygulaması önemli derecede artırılmıştır. Bunun yanı sıra hakim şirket yönetim kurulu üyeleri ile genel kurulda pay sahiplerinin, bağlı şirketin faaliyetleri hakkında bilgi alabilmesine yönelik düzenleme de şeffaflığın sağlanması açısından önem arz etmektedir. Böylece kısmen de olsa uygulamada çıkabilecek sıkıntıların önüne geçilmiş, pay sahiplerinin hakları olabildiğince korunmaya çalışılmıştır. Ayrıca bağlı şirket pay sahiplerinin özel denetçilik kurumunu, şirketler topluluğu ilişkilerinde fonksiyonel bir şekilde kullanılabilmeleri pay sahiplerinin var olan haklarını önemli ölçüde kuvvetlendirmiştir.

Öte yandan aşağıda belirtilen üç husus şirketler topluluğu hukuku açısından önem teşkil etmektedir. İlk olarak, Kanunda yer verilen bu düzenlemelerin gerçek manada hayata geçirilebilmesi için özellikle Bakanlık Ticaret İl Müdürlükleri'ne görev düşmektedir. Şöyle ki Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul Ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükmü kapsamında Bakanlık Temsilcisi bulunması gereken Genel Kurul toplantılarında, toplantıya katılan Bakanlık Temsilcileri, 6102 sayılı Kanunu'nun bağlı şirket, hakim şirket, şirketler topluluğu hükümlerine riayet edilip edilmediğini, gerekli raporların hazırlanıp hazırlanmadığını kontrol etmeli, aksi uygulamalarda gerekli uyarılarda bulunmalıdır. Ayrıca Gümrük ve Ticaret Müfettişlerinin, Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında gerçekleştirecekleri şirket denetimlerinde, bağlı ve

hakim şirketlere ilişkin mevzuatın uygulanmasında rehberlik faaliyetleri yürütmesi ve yanlış uygulamalara yönelik uyarılarda bulunması, şirketler topluluğu hükümlerinin uygulamaya geçmesinde kolaylaştırıcı bir faktör olacaktır. İkinci olarak şirketlere atanan bağımsız denetçilerin ve 6102 sayılı Kanun kapsamında çıkarılacak Yönetmelik ile atanacak denetçilerin şirketler topluluğu ile ilgili raporlarında yer verecekleri hususlar uygulamada önem arz edecektir. Son olarak da hakim şirket, bağlı şirket ilişkisi ile ilgili Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca 6102 sayılı Kanunun 210'uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca alt mevzuat(tebliğ vb.) hazırlanarak daha detaylı düzenlenmeler yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Özellikle bağlı şirketlerin hakim şirketlere bağlılık raporu düzenlemesi hususu ile bir şirketin diğerinin hisselerinin tamamına hakim olması durumunda hakim şirketin bağlı şirketin zararına talimatlar verebileceği, buna rağmen açıkça bağlı şirketin gücünü aşan konularda bu şekilde bir talimat verilemeyeceği hususunun alt düzenlemeler ile belirli standartlara kavuşturulması ve somutlaştırması önem arz etmektedir.

Kaynakça

* 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve gerekçesi.

* Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

* 28/11/2012 tarihli, 28481 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul Ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik.

* 28/08/2012 tarihli, 28395 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik.

*www.ifac.org, International Federation of Accountants, 2014 Handbook Of The Code Of The Ethics For Professional Accountants